

עמת (חיפה) 58751-08-24 - יאיר יוספוב (עצור/אסיר בפיקוח) נ' מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 58751-08-24 יוספוב(עצור/אסיר בפיקוח) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 41965/2024

לפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

העורר נגד יאיר יוספוב (עצור/אסיר בפיקוח)

המשיבה מדינת ישראל

החלטה

1. בפני ערר על החלטת בית משפט לתעבורה בחדרה (כב' השופטת עידית פלד) מיום 11.8.24 בתיק מ"ת 11036-01-24, במסגרתה נדחתה בקשה לעיון חוזר שהגיש העורר, בה התבקש בית המשפט לשנות את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני ולבטלם.

2. ביום 30.1.24 הוגש כנגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה בשכרות (סירוב להיבדק) ונהיגה ברכב ללא ביטוח. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה כנגד העורר בקשה למעצרו עד תום ההליכים המשפטיים. בהמשך ביום 7.2.24, הגיעו הצדדים להסכמה לפיה העורר יהיה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני, מאז נפתחו לו חלונות.

3. העורר כפר בעובדות כתב האישום, הראיות נשמעו והמשפט בעיצומו. מיד לאחר שהעיד השוטר פריד עזאם שריכז את הטיפול בנאשם שהינו העד המרכזי בתיק, פנה והגיש הסניגור בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו של העורר וביקש לבטלם. נטען, כי לאור הראיות שנשמעו, חל כרסום משמעותי בתשתית הראייתית, המלמדת שהעורר לא סרב לבדיקת השכרות, אלא ביקש להיוועץ עם עו"ד בטרם ביצוע הבדיקה. בית המשפט קמא הופנה בעניין זה לעדותו של השוטר עזאם, אשר העיד ומסר שאכן מצפייה בסרטון מצלמת הגוף לא נראה כי העורר סירב לבדיקה ומבקש להיוועץ עם עו"ד, דבר שלא אופשר לו. על יסוד דברים אלה, טען הסניגור המלומד, כי חל כרסום משמעותי בראיות. עוד נטען כי המסוכנות הנשקפת מהעורר הינה מסוכנות ספציפית לנהיגה. מסוכנות זו אינה קיימת עוד, וככל שהייתה היא התפוגגה לאחר שחלפו למעלה מ-7 חודשים מאז נתון העורר

במעצר בפיקוח. על כן, ובהינתן שמעצר בעבירות תעבורה הוא חריג ולא הכלל, מן הראוי לבטל אף מטעם זה את האיזוק האלקטרוני.

4. כב' בית המשפט קמא דחה את הבקשה. בית המשפט קמא סקר את הרקע וההליכים, את ההחלטות שניתנו על ידו, ועל ידי בית המשפט זה בעררים שהגיש העורר. צוין, בין היתר, כי טענותיו של העורר לגבי החולשה בראיות, לרבות בנושא המידע המודיעיני, והפגיעה בזכות ההיוועצות עלו ונדונו, ולא נקבע שיש לבטל את האיזוק. כב' בית המשפט קמא הפנה להחלטות בית המשפט המחוזי בעניין זה, ובאשר למסוכנותו של העורר הפנה לתסקיר המעצר מיום 24.6.24, שהתקבל כמצוותו של בית המשפט המחוזי, לפיו אין המלצה על ביטול מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, וזאת בשל הסיכון להישנות מקרים דומים, שהינו סיכון גבוה, בשל מאפייני אישיותו של העורר. כמו כן, צוין עברו התעבורתי המכביד של העורר על אף גילו הצעיר, קיומם של שני מאסרים מותנים, בני שלושה וארבעה חודשים, שלא הרתיעו אותו, וקיומו של תיק נוסף, תלוי ועומד, בגין נהיגה בזמן פסילה, הקבוע לטיעונים לעונש. באשר לכרסום הראייתי והשינוי הנטען בראיות לאור עדותו של השוטר עזאם, נדחו טענות העורר. נקבע כי לא חל מהפך בראיות המצדיק שינוי התנאים, מהטעמים הרבים שפירט כב' בית המשפט קמא.

5. ב"כ המשיבה מתנגד לשינוי התנאים, תוך שהוא מחזיק מחרה אחר החלטת בית המשפט קמא. נטען כי שמיעת הראיות בעיצומן, המשפט עומד להסתיים, לא חל כל מהפך דרמטי בראיות המצדיק את שינוי החלטתו של בית משפט קמא. עוד הפנה לעברו התעבורתי של העורר, להתנהלותו באירוע, ועל יסוד כל אלה טען, כי יש להותיר את החלטת בית משפט קמא על כנה ואין להתערב בה.

6. לאחר ששמעתי באריכות את הצדדים, עיינתי בתיק החקירה ובפרוטוקול הדיון, סבורני כי דין הערר להידחות.

7. אכן, כפי שקבע כב' בית המשפט קמא, טענותיו של העורר בדבר חולשה בראיות עלו ונדונו, הן בפני כב' בית המשפט קמא והן בהחלטותיו של בית משפט זה, אשר נידרש אליהן במסגרת העררים שהגיש העורר, ולכן אין מקום לשוב ולהידרש אליהן שוב.

8. אשר לטענה בדבר שינוי וכרסום ראייתי עקב עדות השוטר עזאם שטיפל באירוע, ובכל הנוגע לשאלת הסירוב לבדיקה וזכות ההיוועצות של העורר. אין צורך להכביר במילים אודות חשיבותה של זכות ההיוועצות של נחקר בהליכי חקירה הקבועה בחוק (סעיף 34 לחסד"פ (סמכויות אכיפה מעצרים); ע"פ 5122/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי** (2006), שם בפסקה 20). במהלך השנים הלכה זכות ההיוועצות וצברה מעמד רם והיא נתפסת כזכות יסוד של נחקר וחלק מזכותו להליך ראוי והוגן (ע"פ 5956/08 **אל עוקה נ' מדינת ישראל** (2011)). וכפי שצוין, זכות זו שרירה וקיימת גם לחשוד בעבירה של שכרות, ועומדת לו גם כאשר הוא נדרש לבצע בדיקת שכרות (רע"פ 2538/11 **אבי בר נ' מדינת ישראל** (2011)). לפי הפסיקה, שני רציונלים עיקריים עומדים בבסיסה של זכות זו. האחד, שמירה על "כללי משחק" הוגנים, לאמור, הבטחת זכויותיו של החשוד ומניעת ניצול לרעה של פערי הכוחות בין החשוד לחוקריו, במיוחד אל נוכח הסיטואציה המלחיצה

בה נתון החשוד; הטעם השני, שיפור אמינותה של החקירה, על מנת לאפשר הצגת ראיות מזכות, מניעת הודאות שווא והבטחת תקינותה של החקירה (רע"פ 8860/12 קוטלאייר ואח' נ' מדינת ישראל (2014), שם בפסקה 20).

9. בנדוננו, העיד במשפט, השוטר פריד עזאם, שהינו העד המרכזי כמי שטיפל באירוע. הוא ערך את הדוחות הרלוונטיים, והפנה את הדרישה למתן דגימה לעורר. על השוטר היתה מצלמת גוף אשר תיעדה את החלק הזה באירוע ואת התנהלות השוטרים שהקיפו את העורר בחדר החקירה. צפייה בסרטון מלמדת, כי השוטר הפנה דרישה כדין לעורר לבצע בדיקת שכרות, תוך שהקריא בפניו את הדרישה, והסביר לו את ההשלכות של הימנעות מכך. במענה לכך, נשמע העורר אומר: **"אני לא מסרב לשום בדיקה אתה עושה לי תרגיל אני רוצה להתייעץ עם עו"ד ושומר על זכות השתיקה"**. השוטר פונה אליו שוב ושוב ושואל אותו באם הוא "שומר על זכות השתיקה" ולבסוף מציין זאת בדוח. ברקע נשמעים קולות של שוטרים שנכחו בחדר שאומרים לשוטר לסמן "סירוב" לבדיקה. השוטר עזאם השיב לעורר, כי הוא יאפשר לו להיוועץ עם סניגור, רק לאחר הגשת כתב אישום. יצוין, כי כאשר השוטר עזאם העיד ונחקר חקירה נגדית, והוצג בפניו סרטון מצלמת הגוף שתיעד את החקירה, הוא אישר בעדותו שהעורר לא נראה בסרטון מסרב לבדיקה, אלא שהוא רוצה להיוועץ בעו"ד (עמוד 21 לפרוטוקול מיום 24.7.24). על בסיס דברים אלה נטען בפני, כי חל מהפך ראיתי המצדיק את ביטול התנאים ולכן שגה כב' בית המשפט קמא כאשר לא נעתר לבקשה לעיון החוזר שהגיש הסניגור.

10. העבירה מושא דיוננו קבועה בסעיף 64ד(א) לפקודת התעבורה:

"סירב נוהג ברכב, או ממונה על הרכב כאמור בפסקה (1) להגדרה "ממונה על הרכב" שבסעיף 64ב, לתת דגימה לפי דרישת שוטר כאמור באותו סעיף, יראו אותו כמי שעבר עבירה לפי סעיף (3) 62 [=נהיגה בשכרות - ש.ב.]."

11. הוראה זו מקימה חזקה עובדתית לפיה סירוב ליתן דגימה לפי דרישת שוטר מעלה על נוהג הרכב כי הוא ביצע עבירה של נהיגה בשכרות, אף ללא בדיקה מדעית המאששת זאת. הרציונל בקביעת חזקה זו הוא כדי לעודד נהגים לשתף פעולה בחקירה, ולא ליתן פרס לאלה שמסרבים לבדיקה, ויתכן שהם נוהגים בשכרות ומסכנים את הציבור. הסירוב להיבדק יכול ללבוש פנים שונות - מפאסיביות המאופיינת בשתיקה והתחמקות, ועד לסירוב אקטיבי ליתן דגימה ואף הכשלתה.

12. המשיבה מסתמכת על שתיקתו של העורר וחוסר שיתוף הפעולה מצידו לאחר שהופנתה אליו הדרישה ליתן דגימת דם. מנגד, הכרזת השוטר המטפל כי יאפשר לעורר להיוועץ רק לאחר הגשת כתב אישום, אינה עולה בקנה אחד עם הוראות הדין, שכן בכל הנוגע לזכות ההיוועצות בבדיקת שכרות, פסק בית המשפט העליון, כבר לפני למעלה מעשור (כב' השופט א' רובינשטיין) ברע"פ 2538/11 **אבי בר נ' מדינת ישראל** (2011), כי אין מניעה לאפשר לחשוד בנהיגה בשכרות, עמוד 3

היוועצות **טלפונית**, בשעה שמבצעים את בדיקת השכרות, מבלי שהדבר מבטל את הזמן המשפיע על עניין השכרות, כשהדבר לא מעכב את עריכת בדיקת השכרות. יצוין למען דיוק הדברים, כי הדברים נאמרו ביחס לבדיקת שכרות במכשיר נשיפה, ששם יש חשיבות רבה לנטילת דגימת אוויר נשוף מריאותיו של הנהג החשוד, מיד ובסמוך לעיכובו. בבדיקת שתן או דם, כבענייננו, אין הכרח לביצוע הבדיקה באופן דחוף ומידי לאחר עיכובו של הנהג. נהג כזה מעוכב, נלקח לבדיקת דם בבית החולים, למרות שהדבר אורך זמן רב יותר. הסיבה לכך היא ששרידי האלכוהול בריאות מתפוגגים מהר יותר, ואילו בדם או בשתן הם נמצאים פרק זמן ארוך יותר. לכן, קשה למצוא טעם טוב בשלילת זכותו של נחקר להיוועץ בעורך דין, אם הוא מבקש לעשות כן, ובלבד שהוא יהיה כמובן בפיקוח לבל יפגום בבדיקה (ראו גם: רע"פ 8860/12 **קוטלאיר נ' מדינת ישראל** (2014), פסקה 26; רע"פ 6084/11 **פרוקופץ נ' מדינת ישראל** (2011); עפ"ת (מרכז) **7500-09-21** **אטיאס נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו]).

13. כב' בית המשפט קמא צדק כאשר קבע, כי אין חובה על המשטרה ליידע חשוד בנהיגה בשכרות בזכותו להיוועץ טרם החקירה, אך אין פירושו של דבר שאין לחשוד זכות להיוועץ בעורך דין כשהוא מבקש זאת, ובלבד שבנסיבות העניין הדבר לא פוגם בבדיקה. הכל עניין של הפעלת שיקול דעת נכון מותאם נסיבות, מצד השוטר המטפל, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון ברע"פ 2538/11 **אבי בר נ' מדינת ישראל (2011)**: "עיקר, כאמור, הוא השכל הישר - חלופי הזמן עומד ביחס ישיר לאפקטיביות הבדיקה. על כן סבורני, כי סעיף 64ב(ב) הוא ההסדר הרלבנטי בענייננו, משמע אין למתבקש לנשוף הזכות לעכב את הבדיקה עד שיועץ בעורך דין, ואולם אין בכך כדי לשלול שיחה טלפונית מקום בו אילוץ הזמן - דוגמת ההכנות לבדיקה - מאפשרים זאת" (שם בפסקה יא).

14. עם זאת, בית משפט זה כערכאת ערר לא נדרש לנתח את המכלול הראייתי שהונח בפני הערכאה הדיונית, לחוות דעת על מהימנות הראיות וכו', זוהי מלאכתה של הערכאה הדיונית, וחזקה עליה שתבחן את מכלול הראיות שבפניה, ותגבש את מסקנותיה בהתאם להוראות הדין, תוך שתתייחס בין היתר, גם לשאלה הנדונה. כך או כך, גם בהינתן אותה התפתחות, תמים דעים אני עם בית המשפט קמא, כי אין בנמצא, בשלב זה, "מהפך ראייתי", המאיין את התשתית הראייתית עליה מתבסס מעצרו של העורר באיזוק.

15. אשר למסוכנותו של העורר, אין לי אלא לחזור על דבריו של כב' בית המשפט קמא המקובלים עליו בנקודה זו, עמדו על כך גם עמיתי הנכבדים שדנו בעררים הקודמים שהגיש העורר, ואף התסקיר "הטרי" שהוגש בעניינו מדבר בעד עצמו, ומלמד שמסוכנותו בעינה עומדת, והיא מצדיקה את הגבלת חירותו. לכן, בהינתן התנהגותו באירוע והתנהלותו הכללית, כפי שעמד על כך בהרחבה תסקיר שירות המבחן, עברו התעבורתי, והמאסרים המותנים ברי ההפעלה, התלויים ועומדים נגדו, כמו גם תיק נהיגה בפסילה הקבוע לשמיעת טיעונים לעונש, נראה כי טרם בשלה העת להקל עוד בתנאי מעצרו.

16. סוף דבר, לא מצאתי כי כב' בית המשפט קמא שגה בתוצאה הסופית של החלטתו המנומקת, לכן אני דוחה את הערר.

ניתנה היום, כ"ו אב תשפ"ד, 30 אוגוסט 2024,
בהעדר הצדדים.